

[Bernhard Baunsgaard.]

blev tvunget med, ville slå meget i stykker for de mange, der kom frivilligt. Men det er heroverfor vigtigt at fastholde, at der er tale om en udvidelse af undervisningspligten, ikke af en pligt til at gå i folkeskolen, og det vil være nødvendigt, at højskoler og efter min opfattelse landbrugsskoler og andre faglige skoler samt efterskoler, også i kostskoleform, inddrages. Dette må blive en reel mulighed for mange flere, end det er i dag. De nye former for skoler, som undervisningsministeren omtalte i sin indledning i dag, vil sikkert også vise sig særdeles nyttige.

Og så må folkeskolen have de nødvendige bevillinger, så den får mulighed for at skabe en ny undervisning, en undervisning, der vel allerede er taget i anvendelse mange steder, men som nu må styrkes, når vi går til en udvidelse af undervisningspligten.

I den forbindelse vil det — tror jeg — være af stor betydning, at vi til sin tid, når den udvidede undervisningspligt skal gennemføres, får fået kommunalreformen. Vi må så gennemføre nye tilskudsregler til folkeskolen, så en del af det tilskud, kommunerne skal have, sker som tilskud til anskaffelse af undervisningsmateriel. Kun sådan, med et meget bredt spektrum af tilbud til eleverne, kan vi få udvidelsen af undervisningspligten til at fungere rimeligt, og kun hvis vi giver folkeskolen større bevillinger til undervisningsmateriel.

Vi føler os dertil overbevist om, at der må være adgang til at give dispensation fra denne udvidede undervisningspligt. Af lægelige grunde kan vi vel alle anerkende det, men det vil være rimeligt, når vi diskuterer dette problem, at vi skæver til vore nabolande og spørger om de erfaringer, man har gjort dér, når vi skal formulere vor dispensationsparagraf.

Vi må jo nu også have en så god undervisningsstatistik, at vi kan få noget afgjort at vide om følgerne af det, vi her taler om. Jeg tror, at udvidelsen af undervisningspligten til at omfatte 8 år, der er sat som målet for 1972-73 i det forslag til beslutning, som vi behandler her, ikke vil medføre de store udvidelser i de fleste egne af landet. Vi har jo allerede fået en opgørelse, men det vil være nødvendigt, at vi overvejer, hvad det betyder i de egne af landet, hvor man er

nået kortest med hensyn til undervisningstid. Der har jo, siden Christian II i 1521 eller 1522 skrev sine love om undervisningen af danske børn, så ofte været papirreformer på undervisningens område. Det er derfor rimeligt, at vi kræver konsekvenserne godt oplyst, at vi får undersøgt mulighederne for at få gennemført alle nødvendige forudsætninger, så denne reform, som vi er tilhænger af, ikke bliver en papirtiger. Vi må ikke blot skaffe de nødvendige penge, de nødvendige lærere, men også de nødvendige bygninger.

I agitationen mod udvidelsen er der et argument til, som jeg til slut skal omtale. Der bliver sagt, at de unge bliver skoletrætte. Ja, vi har skoletrætte børn i skolen i dag, men videnskabelige undersøgelser har vist, at der synes at være større overensstemmelse mellem skoletræthed og undervisningspligtens ophør end mellem skoletræthed og en bestemt alder.

Med disse ord skal jeg anbefale, at vi forlænger undervisningspligten, så vi hjælper de børn, der ikke i dag får en tilstrækkelig lang undervisning, så at de har lige så gode chancer som deres kammerater, når de skal ud i erhvervslivet. Men endnu en gang, vi må have et bredt tilbud, penge til nyt undervisningsmateriel, flere lærere, flere bygninger og adgang til dispensation. Forudsætningerne må være i orden. Der må her ikke blive tale om en papirtiger, men det er ikke for tidligt at komme i gang nu. Vi må gøre stillingen klar, så der bliver tid til at forberede reformen. Så meget kan vi nok sige, at det haster.

Lembourn: Nogle udtalelser af hr. P. E. Eriksen og hr. Svend Haugaard får mig til at fremsætte et par kommentarer.

Begge anvendte ligesom andre modstandere af en forlængelse af skolepligten det argument, at skoletræthed, vanskelige børn, disciplinkrise skulle få én til at gå imod en forlængelse af skolepligten. Men kan man ikke lige så vel anvende disse argumenter for det stik modsatte? For grunden til skoletræthed, ja, der er mange, men én af dem er måske netop, at man har et brudt pædagogisk forløb. Vi har en 7-årig skole, og oven på lægger man en 8. klasse, og derefter lægger man en 9. klasse, men der er ikke nogen pædagogisk sammenhæng, i hvert